

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Zpráva ze zasedání pracovní skupiny, školení školitelů zaměřeného na kontroly on-line prodeje organizovaného fórem pro výměnu informací o prosazování Evropské agentury pro chemické látky (ECHA) a úvodní schůzky národních koordinátorů projektu REF-13

Účastníci: Mgr. Alois Staněk (OOH, OI Brno)
Mgr. Martin Marko (OPIČCHB, ŘDT ČIŽP)
Ing. Thien Thanh Hoová (OOH, OI Praha)

Místo konání: Evropská agentura pro chemické látky, Telakkakatu 6, 00150 Helsinky, Finsko

Termín konání: 02. 12. - 06. 12. 2024 (Mgr. Staněk)
03. 12. - 05. 12. 2024 (Mgr. Marko, Ing. Hoová)

Účel jednání:

1. Účast na jednání pracovní skupiny WG „Training for the enforcement trainers 2024“ dne 3. 12. 2024 (*Mgr. Staněk*)
2. Účast na školení „Training for the enforcement trainers on the enforcement of products sold on-line“ 4. 12. - 5. 12. 2024 (*Mgr. Staněk, Mgr. Marko, Ing. Hoová*)
3. Účast na schůze národních koordinátorů projektu REF-13 dne 5. 12. od 13:30 do 16:30 (*Mgr. Staněk*)

Časový průběh cesty (Mgr. Staněk):

02. 12. 2024, 11.40 (SEČ) - odlet z Prahy
02. 12. 2024, 14.50 (VEČ) - přílet do Helsinek
03. 12. 2024, 9.00 – 18.00 (VEČ) - pracovní skupina
04. 12. 2024, 9.00 – 18.30 (VEČ) - školení školitelů
05. 12. 202, 9.00 – 12.30 (VEČ) - školení školitelů
05. 12. 202, 13.00 – 16.30 (VEČ) - schůzka národních koordinátorů REF-12
06. 12. 2024, 12.45 (VEČ) - odlet z Helsinek
06. 12. 2024, 16.05 (SEČ) - přílet do Prahy

Časový průběh cesty (Mgr. Marko, Ing. Hoová):

03. 12. 2024, 11.40 (SEČ) - odlet z Prahy
03. 12. 2024, 14:40 (VEČ) - přílet do Helsinek
04. 12. 2024, 9.00 – 18.30 (VEČ) - školení školitelů
05. 12. 2024, 9.00 – 12.30 (VEČ) - školení školitelů
05. 12. 2024, 18.30 (VEČ) - odlet z Helsinek
05. 12. 2024, 19.30 (SEČ) - přílet do Prahy

Podrobný popis výsledků cesty:

1 Zasedání pracovní skupiny

Dne 3. 12. 2024 proběhlo zasedání pracovní skupiny „Training for enforcement trainers 2024“ (dále jen „TfT“) za účelem přípravy školení školitelů.

Pracovní skupina TtT 2024 byla ustanovena na základě mandátu schváleného na 45. zasedání fóra pro výměnu a prosazování ECHA. Cílem pracovní skupiny je příprava školení školitelů v rámci projektu REF-13 zaměřeného na kontrolu prodeje chemických látek a směsí on-line.

Předchozí fyzické zasedání této pracovní skupiny proběhlo ve dnech 24. - 25. 09. 2024 v prostorách ECHA v Helsinkách (viz samostatná zpráva).

Hlavním cílem pracovní skupiny TtT 2024 je příprava školení školitelů pro prosazování včetně vypracování případových studií (viz níže) pro vzdělávací potřeby inspektorů, dále spolupráce s Evropskou komisí, národními koordinátory a dalšími pracovními skupinami v rámci fóra pro výměnu informací o prosazování ECHA.

2 Školení školitelů

Na úvod byli účastníci informováni o programu školení a čtvrtěční schůzce národních koordinátorů projektu REF-13.

Prezentace manuálu REF-13 a základních pojmů:

Pojem	Vysvětlení
Dropshipping	On-line obchodník nebo platforma, která nemá vlastní zásoby. Výrobek je kupujícímu dodáván přímo od dodavatele, který je třetí stranou.
Hospodářský subjekt	Podle nařízení o dozoru nad trhem výrobce, zplnomocněný zástupce, dovozce, distributor, poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek nebo jakákoli jiná fyzická nebo právnická osoba, která má povinnosti v souvislosti s výrobou výrobků, jejich dodáváním na trh nebo uváděním do provozu v souladu s příslušnými harmonizačními právními předpisy Unie.
Kupující	Může se jednat buď o spotřebitele, nebo o profesionálního uživatele. Pro účely tohoto projektu lze za spotřebitele považovat i širokou veřejnost.
Látka	Podle nařízení REACH chemický prvek a jeho sloučeniny v přírodním stavu nebo získané výrobním procesem, včetně všech přídatných látek nutných k uchování jeho stability a všech nečistot vznikajících v použitém procesu, avšak s vyloučením všech rozpouštědel, která lze oddělit bez ovlivnění stability látky nebo změny jejího složení.
Nabídka	Pro účely tohoto projektu se „nabídkou“ rozumí forma zpřístupnění výrobku třetí straně (kupujícímu), ať už za úplatu, nebo zdarma. Výrobek nabízený k prodeji on-line se považuje za uvedený na trh, jakmile je on-line nabídka zaměřena na kupující v Unii a umožní jim uzavírat smlouvy o koupi výrobku. Článek 48 odst. 2 nařízení CLP odkazuje na „reklamu“, která je považována za „nabídku“, pokud může být inzerovaný výrobek zpřístupněn kupujícímu on-line prostřednictvím smlouvy uzavřené on-line.
Nákup pod krycí identitou	Inspektor orgánu nakupuje on-line, aniž by při nákupu konkrétního výrobku odhalil svou pravou totožnost nebo se identifikoval jako orgán dozoru nad trhem. Existují také různá synonyma pro nákup pod krycí identitou (<i>např.</i> fiktivní nákup, tajný nákup).

	Podle článku 14 nařízení o doзору nad trhem, je orgán dozoru nad trhem oprávněn získávat vzorky výrobků i pod krycí identitou.
On-line obchodník	Kdokoli, kdo uvádí výrobek na trh a nabízí jej k prodeji on-line. Může být ekvivalentem pojmu „dodavatel“, „prodejce“ nebo „internetový obchod“. Obchodník může prodávat výrobky také na on-line platformě. <i>V nařízení o digitálních službách: „[se] obchodníkem [rozumí] jakákoli fyzická nebo právnická osoba bez ohledu na to, zda je v soukromém či veřejném vlastnictví, která jedná, a to i prostřednictvím jiné osoby jednající jejím jménem nebo na její účet, za účelem souvisejícím s jejím podnikáním, živností, řemeslem či povoláním“.</i>
On-line platforma	V tomto projektu se „on-line platformou“ rozumí služba využívající on-line rozhraní, která umožňuje kupujícím uzavírat smlouvy s obchodníky (prodejci) o prodeji výrobků. Definice „on-line platformy“ zahrnuje „tržiště“, „aukční místnosti“, „obchodní sklad“ atd. „On-line platformu“ lze přirovnat k obchodnímu centru, kde ti, kdo prodávají výrobky (obchody), jsou ekvivalentem obchodníků. Na on-line platformě musí být u každého výrobku uvedeno, kdo je obchodníkem. Na rozdíl od obchodníků využívajících dropshipping cenu výrobku určuje jednotlivý prodejce.
On-line rozhraní	Podle nařízení o digitálních službách jakýkoli software, včetně internetové stránky, části internetové stránky či aplikace, včetně mobilní aplikace, provozovaný hospodářským subjektem nebo jeho jménem a sloužící k tomu, aby umožňoval konečným uživatelům přístup k výrobkům tohoto hospodářského subjektu. Podobné definice jsou uvedeny v nařízení o doзору nad trhem a v nařízení o obecné bezpečnosti výrobků.
Poskytovatel služeb kompletního vyřízení objednávek	Fyzická nebo právnická osoba, která v rámci obchodní činnosti nabízí alespoň dvě z těchto služeb: skladování, balení, adresování a rozesílání, aniž by byla vlastníkem dotčených výrobků, s vyloučením poštovních služeb.
Předmět	Podle nařízení REACH věc, která během výroby získává určitý tvar, povrch nebo vzhled určující její funkci ve větší míře než její chemické složení. Příkladem jsou hračky, elektronika, vybavení interiéru, šperky atd.
Prodej on-line	Forma elektronického obchodu, která prodejcům umožňuje prodávat výrobky přímo kupujícímu na internetu prostřednictvím on-line rozhraní. Prodej on-line zahrnuje i dálkový prodej, takže v této souvislosti se nařízení o obecné bezpečnosti výrobků použije i v případech, kdy je kupujícím spotřebitel.

Reklama	Podle nařízení o digitálních službách informace určené k propagaci sdělení určité právnické nebo fyzické osoby bez ohledu na to, zda má komerční, nebo nekomerční účel, prezentované on-line platformou na jejím on-line rozhraní za odměnu výslovně za účelem propagace těchto informací. Není-li stanoveno jinak, odkazuje zde pojmem „reklama“ na článek 48 nařízení CLP se zvláštním právním významem podle ustanovení tohoto článku.
Směs	Podle nařízení REACH směs nebo roztok složený ze dvou nebo více látek. Příkladem jsou detergenty, barvy, tetovací inkousty atd.
Spotřebitel	Podle nařízení o digitálních službách jakákoli fyzická osoba, která jedná za účelem nesouvisejícím s jejím obchodem, živností, řemeslem anebo výkonem jejího povolání.
VLOP	Velmi velká on-line platforma, kterou nařízení o digitálních službách klasifikuje jako platformu s více než 45 miliony uživatelů v EU měsíčně. Tyto platformy musí splňovat několik přísných požadavků stanovených v nařízení o digitálních službách.
Výrobek	V tomto projektu se výrobkem rozumí látka, směs nebo předmět.

3 Případové studie

Rozdělení po skupinách (break-out groups) diskutujících jednotlivé případy (case studies).

Případ 1 – Kontrola souladu podle článku 48 nařízení CLP

- Přípravky nabízené on-line formou reklamy
- Nejsou patrné povinné informace podle nařízení CLP
- Porušení článku 48 nařízení CLP

Případ 2 – E-liquid

- Nabídka on-line prodeje e-cigaret a náplně
- Součástí nabídky ovocných příchutí je vyobrazené ovoce
- Může to být matoucí pro spotřebitele (záměna s potravinami)
- Zobrazené ovoce není přímo na obalu směsi, ale je součástí reklamního sdělení
- Nejedná se o porušení dle nařízení CLP

Případ 3 – Čistící přípravek

- Prodej čistícího přípravku pro profesionální použití (B2B)
- Porovnání požadavků v případě spotřebitelského použití
- Porovnání požadavků podle současného nařízení CLP a již platným, ale dosud neúčinným nařízením CLP (postupně od 2026)

Případ 4 – Sprej

- Prodej na on-line tržišti prodejcem X
- Zodpovědnost prodejce X vs. zodpovědnost on-line tržiště
- Kontrola bezpečnostního listu podle nařízení REACH
- Kontrola podle nařízení CLP

Případ 5 – Lamelový závěs

- On-line prodej závěsu z PVC
- Obsah ftalátů pomocí screeningových metod je na hranici zákonného limitu
- Testy v akreditovaných laboratořích včetně směrodatné odchylky jsou rovněž okolo hranice zákonného limitu
- Porušení pouze v případě prokázaných nadlimitních hodnot včetně odchylky

Případ 6 – Profesionální kožené rukavice

- Online prodej profesionálních kožených rukavic (B2B)
- Kontrola obsahu šestimocného chromu
- Jak zabránit při objednávce ke kontrole získání tzv. zlatého vzorku?
- Možnost anonymního nákupu, případně nákupu se skrytou identitou
- Blokování některých stránek pro přístup inspekčních orgánů
- Vyhledávání v anonymním režimu, nepoužívat síť veřejné správy
- Připojení např. přes data z mobilu mimo běžné úřední hodiny

Případ 7 – Šperky prodávané formou dropshipping

- Zákazník nevidí, od koho si ve skutečnosti objednává
- Jménem zákazníka je zboží objednáno přímo od výrobce/dodavatele
- Jaké šperky se touto formou zpravidla prodávají (levné, nekvalitní...)
- Anonymní režim prohlížeče
- Screeningová analýza vzorků

Případ 8 – Nástroje a tipy jak identifikovat a nalézt prodej formou dropshippingu

- Anonymní režim webového prohlížeče
- Nepoužívat síť veřejné správy a služební elektroniku
- Hledat mimo běžné úřední hodiny (večer, víkend)
- Připojení např. prostřednictvím hot-spotu z mobilního telefonu
- Hledat obecné obrázky, levné a méně kvalitní zboží
- Sociální sítě (Facebook...)

Případ 9 – Módní taška z PVC

- Jaké látky připadají v úvahu pro analýzu (SCPP, DEHP, BBP, DBP, DIBP)
- Překročení legislativních limitů
- Opatření na úrovni členských států
- Oznámení prostřednictvím ICSMS

Případ 10 – Rádio

- Prodej prostřednictvím velké on-line platformy se sídlem mimo EU
- Nutnost splnit legislativní požadavky EU
- Použití ICSMS
- Product Safety Pledge – dohoda mezi Evropskou komisí a velkými on-line platformami

Případ 11 – Desinfekční přípravek

- Prodej přes on-line tržiště, pouze pro profesionální použití
- Při kontrolním nákupu je možno objednat i jako spotřebitel
- Obsahuje formaldehyd s karcinogenními vlastnostmi, prodej karcinogenních látek není dovolen ani v rámci daného on-line tržiště dle jeho podmínek

- Možnost notifikovat přímo on-line tržiště
- Oficiální kontaktní údaje na některá on-line tržiště (viz Product Safety Pledge)
- ICSMS

4 Úvodní schůzka národních koordinátorů k projektu REF-13

Byly představeny role účastníků projektu a pravidla pro reporting. Množství kontrol určuje členský stát. Dotazníky budou vyplňovány online - inspektoři dostanou odkaz na EUSurvey a heslo (hesla obdrží koordinátoři přes Interact portal). Koordinátoři potřebují EU login k přístupu k vyplněným údajům. Překlady dotazníků budou hotové na začátku ledna 2025. Národní koordinátoři provedou kontrolu překladu jednotlivých podkladů do národních jazyků během ledna 2025. Národní koordinátoři musí rovněž zkontrolovat odevzdaná data, jen data zkontrolovaná koordinátory budou považována za finální. V oddíle 5 dotazníku by měly být komentáře v angličtině.

Na začátku roku 2025 vydá ECHA o projektu tiskovou zprávu (ČS je doporučeno informaci šířit).

Cestovní zpráva předložena 4. února 2025

Zpracoval:

Mgr. Alois Staněk, OOH OI Brno

Mgr. Martin Marko, OPIČCHB ŘDT

Ing. Thien Thanh Hoová, OOH OI Praha

Schválil: RNDr. Oldřich Jarolím, ředitel OTOIP ŘDT